

І. Ю. Кульченко, І. С. Зігунова

Сумський державний педагогічний

університет імені А. С. Макаренка

agagan52@gmail.com, izigunova2017@gmail.com

ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРІВ АКТИВНОГО ТУРИЗМУ ДЛЯ МОЛОДІ ПО ЧОРНОГОРІЇ

В статті розглядається стан туристичної сфери в країні – Чорногорія. Досліджено актуальність активного туризму для молодого покоління в цій країні. Аналіз основних тенденцій розвитку активного туризму в Чорногорії. Вивчення особливостей організації турів для молоді по Чорногорії.

Ключові слова: туризм, Чорногорія, тури, активний відпочинок, туристи, курорт.

В статье рассматривается состояние туристической сферы в стране – Черногория. Исследована актуальность активного туризма для молодого поколения в этой стране. Анализ основных тенденций развития активного туризма в Черногории. Изучение особенностей организации туров для молодежи по Черногории.

Ключевые слова: туризм, Черногория, туры, активный отдых, туристы, курорт.

The article considers the state of the tourism sector in the country - Montenegro. The relevance of active tourism for the younger generation in this country has been studied. Analysis of the main trends in the development of active tourism in Montenegro. Study of the peculiarities of organizing tours for young people in Montenegro.

Key words: tourism, Montenegro, tours, active rest, tourists, resort.

Постановка проблеми. Якість активного відпочинку в значній мірі залежить від природних можливостей курорту. Саме тому активний відпочинок

для молоді в Чорногорії стає все популярнішим. Адже ця країна може похвалитися високими горами, бурхливими річками і Адріатичним морем. Завдяки рідкісному поєднанню природних умов Чорногорія перетворилася в центр любителів самих різних видів активного туризму: від дайвінгу до гірськолижного спорту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тема організації турів активного туризму для молоді по Чорногорії не здобула розповсюдження в науковій літературі. Дослідження були опубліковані окремо по молодіжному туризму в працях: Мальська М. П. [8], Ільїна О. М. [4]. Чорногорію, як туристичну країну описували такі автори: Мальська М. П. [7], Романов А. О. [10], Істомін В. І. [5].

Мета роботи. Дослідження стану активного туризму для молоді в Чорногорії. Ознайомлення з головними туристичними об'єктами для цього виду туризму.

Виклад основного матеріалу. Відпочинок – це невід'ємна частина життя будь-якої людини. Після важкої роботи хочеться відпочити гідно, потім довго згадувати відпустку. Багато молодих людей вибирають саме активні види відпочинку. Чорногорія відмінно підходить для того, щоб добре відпочити, зарядитися енергією і отримати масу позитивних емоцій.

Чорногорія знаходиться на Балканському півострові, поруч з Італією і Хорватією. Море тут Адріатичне – чисте, але іноді прохолодне.

Найбільш відомими курортами Монтенегро є Будва і Котор. Ціни тут вищі за середні по країні. Популярна Будва, як і менш розкручені курорти Бечічі, Рафаїлович, Петровац і Світи Стефан, знаходяться на Будванской Рив'єрі. Знамениті Котор і Герцег (Херцег) Нові, а також майже невідомий Тіват розташовані в Которській затоці (тут туристів приваблює тепле море) [6].

У Чорногорії сприятлива атмосфера для заняття спортивним туризмом. Також тут можна вибрати відповідний вид активного відпочинку. Спортивний туризм в Чорногорії не обмежується походами по гірських схилах. Туристи

можуть відвідати найбільші парки, національні заповідники, гірські масиви, але є й інші розваги, які зроблять ваш відпочинок більш активним і здоровим.

Фішка країни в тому, що на зовсім невеликій території сконцентрована величезна кількість природних красот.

Всупереч поширеним стереотипам, Чорногорія пропонує не тільки пляжний відпочинок. Тут є:

- красиві гори, озера і затоки, які не залишають байдужими любителів природних пейзажів;
- цікаві середньовічні городки з багатою і різноманітною історією;
- всесвітньо відомі церкви і монастирі, куди щодня приїжджають тисячі паломників;
- приголомшливо смачна і різноманітна кухня, яку точно оцінять любителі гастрономічного туризму;
- санаторії зі світовим ім'ям, де можна пройти лікувально-оздоровчий курс;
- безліч варіантів для активного відпочинку і повноцінних подорожей [9].

Велика частина молоді зацікавлена саме розважальними спортивними і активними екстремальними турами. При розробці цих турів у Чорногорії можна запропонувати піші, велосипедні та інші тури.

Говорячи про активний відпочинок, то тут його можна отримати в повному обсязі. Адреналін буде зашкалювати, а пам'ять про відпочинок залишиться на все життя. У Чорногорії є абсолютно всі умови для людей, що шукають пригоди. Взимку гори покриваються густим шаром снігу, що дозволяє провести відпочинок на лижах і сноуборді. Влітку велика частина екстремальних розваг пов'язана з водою, відпочинок може бути організований на річках або в морі.

Активний відпочинок в Монтенегро не менше популярний, ніж морські купання, сонячні ванни і огляд визначних пам'яток. На узбережжі і в горах Чорногорії знайдеться захоплююче заняття на будь-який смак.

Шанувальникам рибної полювання варто відправитися на морську або озерну

риболовлю. Човен, катер, яхту, а також все необхідне спорядження можна орендувати, а улов – приготувати відразу після прибуття в прибережному кафе або ресторанчику. У Чорногорії доступна рибалка на Скадарском озері і на Півській озері. Для шанувальників великого вилову можлива рибалка з катера на велику рибу. Для таких туристів також буде цікаво спробувати риболовлю в Чорногорії з берега. Нічний вихід під ранкову риболовлю з крутих скель на хижака стане незабутнім враженням відпочинку.

Завдяки високій прозорості вод Адріатики, особливою популярністю серед чорногорських туристів користується дайвінг. Біля берегів диких пляжів є багато необстежених куточків, які чекають першовідкривачів і ваблять незнайденими скарбами. Затоплені судна і видове різноманіття морських мешканців роблять незабутнім кожне занурення.

Рафтинг – відмінний варіант для тих, хто бажає вивчити місцеву природу, занурившись в неї і ставши частиною команди сміливців. Спуск на надувному човні по каньйону Тара – це не просто плавання в бурхливих водах гірської річки, а справжня пригода, повне яскравих відкриттів і вражаючих видів. У подорожі можуть брати участь дорослі і діти шкільного віку.

Альпінізм та скелелазіння захоплять енергійних людей, які бажають підкорити гірські вершини. Альпінізм та скелелазіння в Чорногорії - одні з популярних видів активного відпочинку і спорту. У цих горах підкорювачів вершин чекає безліч приємних сюрпризів – від красивих старовинних монастирів, льодовикових озер і печер до затишних сіл. Безумовно, в числі найулюбленіших туристами місць – гора Дурмітор, що знаходиться в однойменному національному парку. Національний парк Дурмітор знаходиться з 1978 року під охороною ЮНЕСКО. У цих горах можна знайти маршрут різного рівня складності. Чудова природа (мальовничі ущелини, праліси, джерела, безлічі озер і легендарний Боботов Кук – найвища вершина на території Чорногорії), а також багато кілометрів маркованих гірських стежок

роблять Дурмітор відмінним місцем для активного відпочинку туристів [1].

Незважаючи на величезну кількість гірських піків, Чорногорія славиться і рівнинами. На рівнинній місцевості можна потренуватися в спортивному орієнтуванні. Розроблено спеціальні маршрути для спортивного туризму, щоб мандрівники могли спокійно займатися своєю справою. Ніхто не завадить їм вивчати і досліджувати околиці. Активний туризм привабливий, коли є група для занять таким видом спорту. Можна вибрати відповідну екскурсію для туризму та спортивного орієнтування, і досвідчений інструктор все організовує [11].

Кінний спорт, прогулянки на квадрациклах і джип-сафарі дозволять поєднати огляд природних красот з драйвом і спортивними навантаженнями. Джип-сафарі в Чорногорії взимку являє собою різноманітні і незабутні подорожі на «позашляховиках» по всій території цієї гірської країни з неймовірно мальовничою природою. Велика частина маршрутів проходить по незаселеній місцевості з первозданною природою, що надає їм особливий шарм [3].

Розвивається в країні і велосипедний туризм – в національних парках Дурмітор, Біоградська гора і взагалі по більшості великих і не дуже гір прокладено чимало велосипедних маршрутів, а деякі активісти навіть відправляються на ознайомчі поїздки по всьому узбережжю на велосипеді, зупиняючись на ніч кожен раз в різних місцях. У Чорногорії практично в кожному місті без проблем можна орендувати велосипед: триденна оренда обійдеться, приблизно, в 30-40 євро + 100 євро потрібно буде залишити в заставу.

Прогулянки на яхті, водних лижах, катамаранах і каяках припадуть до смаку туристам, охочим відчувати свіжий подих морського бризу, поборотися зі стихією, побачити серце Адріатики.

Море в Чорногорії досить спокійне, великі хвилі, що викликають сильні качки, тут бувають вкрай рідко. Ви можете сміливо відправлятися в своє міні-подорож за штурвалом яхти. Під час такої прогулянки ви будете не тільки дихати ідеально чистим морським повітрям, а й отримаєте естетичне задоволення від

побачених пейзажів. Ризик загострення морської хвороби тут вкрай низький завдяки спокійному і привітному морському простору.

Політ на параплані надасть рідкісну можливість оглянути чорногорське побережжя з висоти пташиного польоту. Туристам в Чорногорії пропонується зайнятися параглайдінгом разом з досвідченим інструктором. Даний вид активного дозвілля підійде і новачкам. Польоти на параплані в Чорногорії проводяться в гірських районах, завдяки чому планерист в ході польоту може насолоджуватися мальовничими навколишніми пейзажами. Найулюбленішим місцем старту для гостей, відпочиваючих в Будві, є гора Брачі [12].

Гірськолижні курорти Жабляк і Колашин чекають енергійних туристів в зимовий час, коли спека йде і пляжі порожніють. Чорногорські траси лише трохи поступаються швейцарським, а розцінки тут на порядок нижче. Більш розвиненою інфраструктурою відрізняється Колашин. Він розташований недалеко від національного парку Біоградська-Гора. Жабляк же знаходиться на території національного парку Дурмітор.

Варто відзначити, що лижна зона Дурмітора розміщується на висоті 1400 – 1700 м над рівнем моря. На вершину під назвою Савін-Кук, висота якої дорівнює 2213 м, ведуть 5 підйомників. Крім того, в Дурміторі є 12 трас із загальною довжиною 10 км. Довжина найбільш відвідуваною траси становить 3500 м. Ще одним лижним центром є Б'еласіца-Езеріне. Він знаходиться в 8 км від Колашине. Цей центр має 2 траси (3 і 15 км). Вони пов'язані підйомниками. Б'еласіца-Езеріне підійде початківцям лижникам, адже спуски тут в більшості пологі. Проте, саме в цьому місці щороку проводиться кубок гірськолижників, відомий під назвою «Золота лисиця». Найкращим періодом для занять гірськолижним спортом є період з листопада по квітень [2].

Висновки. У Чорногорії існує безліч варіантів відпочинку: пляжний, сімейний, паломницький, спортивний, клубний, музейний, активний, пізна-

вальний та інші. Але все ж багато туристів молодого віку останнім часом віддають перевагу додати в свій відпочинок трохи екстриму і шукають відповідні місця, щоб спробувати щось нове і захоплююче, поборотися зі своїми страхами і цікавістю. Чорногорія відмінно підходить для того, щоб добре відпочити, зарядитися енергією і отримати масу позитивних емоцій.

Природа постаралася на славу, нагородивши Чорногорію прекрасними пейзажами і неповторним рельєфом. Організаторам активного відпочинку і самим відпочиваючим потрібно лише правильно розпорядитися ресурсами. Природні умови цієї країни дозволяють відпочивати тут цілий рік.

Список використаних джерел

1. Активный отдых в горах Черногории. URL: <https://atrek.ru/review/6055>
2. Активный отдых в Черногории. URL: <http://turizmik.ru/flow/idei-otdyha/post/aktivnyj-otdyh-v-chernogorii-6064/>
3. Джип сафари в Черногории. URL: <https://waytomonte.com/p-3388-jeep-safari-in-montenegro>
4. Ильина Е. Н. Туроперейтинг: организация деятельности: Учебник. Москва: Финансы и статистика, 2000. 251 с.
5. Истомин В. И. Страны мира: справочник туроператора и туриста. Москва: Советский спорт, 2000. 224 с.
6. Куда стоит поехать в Черногории. URL: <https://tripmydream.com/montenegro/wheretogo>
7. Мальська М. П. Туристичне країнознавство. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009.
8. Мальська М., Худо В. Менеджмент туризму: Навчальний посібник. Львів: Вид. центр. ЛНУ, 2002. 314 с.
9. Путеводитель по Черногории. URL: <https://montenegro.in-facts.info>
10. Романов А. А. Зарубежное туристское страноведение. Москва: Советский спорт,

2001. 288 с.

11. Спортивный туризм и активный отдых в Черногории. URL: <https://open-balkans.com/events/sportivnyj-turizm-i-aktivnyj-otdyh/>
12. Экскурсии: Параглайдинг или парапланеризм – полёт на парашюте. URL: <https://www.montenegro.com/aktivnyj-otdyh/paraglayding-ili-paraplanerizm-polet-na-parashjute-v-chernogorii>